

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТІ**

**МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТ**

**АҚЫН СҰЛТАНМАХМҰТ ТОРАЙҒЫРОВТЫҢ
130-ЖЫЛДЫҒЫНА АРНАЛҒАН
«XV ТОРАЙҒЫРОВ ОҚУЛАРЫ» АТТЫ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК
КОНФЕРЕНЦИЯНЫҢ
МАТЕРИАЛДАРЫ**

**МАТЕРИАЛЫ
МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
«XV ТОРАЙҒЫРОВСКИЕ ЧТЕНИЯ»,
ПОСВЯЩЁННОЙ 130-ЛЕТИЮ
ПОЭТА СУЛТАНМАХМУТА ТОРАЙҒЫРОВА**

ТОМ 2

**ПАВЛОДАР
2023**

only equips learners with the tools for effective communication but also empowers them to become active, empathetic, and engaged global citizens. It is a paradigm that bridges the gap between language education and personal growth, laying the foundation for a brighter, more interconnected future.

REFERENCES

1. Yeshengazina S. Teaching English for special purposes in Kazakhstan: content or skills //Asia Pacific Institute of Advanced Research (APIAR). – 2018. – С. 8-18.
2. Amantay Z. A., Ermakov D. S. Socio-pedagogical Features of the Formation of Soft Skills in the Republic of Kazakhstan //1st International Conference on Education: Current Issues and Digital Technologies (ICECIDT 2021). – Atlantis Press, 2021. – С. 17-22
3. Tracey, William R. The human resources glossary: the complete desk reference for HR executives, managers and practitioners-3rd edition-2004, 824 p. [на англ.яз].
4. Schulz B. The importance of soft skills: Education beyond academic knowledge.-2008
5. Kostikova I. et al. Soft skills development with university students at English lessons //Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala. – 2021. – Т. 13. – №. 1. – С. 398-416.

ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҚТЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫНЫҢ БІРІ – СЫНИ ОЙЛАУ

БЕГИМЖАНОВА И. М.

магистрант, Торайғыров университеті, Павлодар қ.

НУРГАЛИЕВА М. Е.

PhD, қауымд. профессор, Торайғыров университеті, Павлодар қ.

Қазіргі таңда білім беру жүйесі күн сайын қарқынды дамып, ұлттың, жеке тұлғаның, әлеуеттің дамуына батыл қадам жасап келеді. Оқушыларды жеке тұлға ретінде қалыптастыру, оның рухани әлемін байыту, сабаққа ынта жігерін арттыру, жеке дарындылығын дамыту – бүгінгі заманның талабы.

Функционалдық сауаттылық – қазіргі қоғамда табысты бейімделудің маңызды дағдысы. Сыни тұрғыдан ойлау, өз кезегінде, функционалдық сауаттылықтың негізгі аспектілерінің бірі болып табылады. Бұл ақпаратты талдауға және бағалауға, оның сенімділігі мен әртүрлі жағдайларда қолданылуын анықтауға мүмкіндік береді.

Осы мақаланың мақсаты – сыни ойлаудың білім алушылардың функционалдық сауаттылығын дамытуға әсерін қарастыру.

Функционалдық сауаттылық сауаттылықты оқыту процесінің маңызды кезеңі болып табылады. Сауаттылықтың базалық деңгейінен жедел сауаттылыққа ауысу ретінде анықтауға болатын функционалдық сауаттылық жеке, әлеуметтік-мәдени немесе экономикалық салаларда алған білімдері мен дағдыларын пайдалану болып табылады. Функционалдық сауаттылық ұғымының мәнін ашу үшін контент-талдау әдісін қолдандық (1-кесте).

Кесте 1 – «Функционалдық сауаттылық» ұғымына контент-талдау

№	Мазмұны	Автор немесе дерек көзі
1	функционалдық сауаттылық – бұл адамдарға қалыпты деңгейде өмір сүруге мүмкіндік беретін сауаттылық дағдысы	Gorman, M. [1, 11 б.]
2	функционалдық сауаттылық – бұл адамдарға өздерінің азаматтық ұстанымдары мен әлеуметтік-мәдени рөлдерін дамытуға көмектесетін сауаттылықтың жоғары деңгейі	Güneş, F. [2, 3 б.]

3	Функционалдық сауаттылық – бұл жеке тұлғаның да, қоғамның да дамуына жол ашатын және адамға өзінің білімі мен тәжірибесін күнделікті өмірдің әр кезеңіне тиімді және функционалды түрде жеткізуге мүмкіндік беретін көп өлшемді тұжырымдама	Özenç, E. G. [3, 8 б.]
4	Функционалды сауаттылардың ең маңызды сипаттамалары – олардың оқу, жазу, есептеу және проблемаларды шешу дағдыларын тиімді пайдалану қабілеті	Jenning, Z. [4, 18 б.]
5	Функционалдық сауаттылық (лат. - бағыт) - адамның өзіне жүктелген немесе өзіне ерікті түрде алынған функцияларды орындауға дайындық дәрежесі.	Білім алушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру бойынша оқу тапсырмаларының жинағы [5, 4 б.]

Функционалдық сауаттылықты қалыптастыру – жалпы білім берудің негізгі міндеттерінің бірі, серпінді, шығармашыл, жауапкершілікті және бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастырудың шарты. Функционалдық сауаттылықты қалыптастырудың негізгі бағыттары: математикалық сауаттылық, оқу сауаттылығы, жаратылыстану сауаттылығы, қаржылық сауаттылық, жаһандық құзыреттер, сыни ойлау [6, 12 б.].

Сыни ойлау – функционалдық сауаттылықтың құрамдас бөлігі, ол адамның өз қиялын идеяларды дамыту және жетілдіру, жаңа білімді қалыптастыру, бұрын кездеспеген мәселелерді шешу үшін пайдалана алуы деп түсініледі.

Сыни ойлау төрт негізгі қасиетпен сипатталады:

- жылдамдық (белгілі бір уақыт аралығында идеялардың максималды санын білдіру мүмкіндігі),
- икемділік (әр түрлі ойды жеткізе білу);
- түпнұсқалық (жаңа стандартты емес идеяларды тудыру мүмкіндігі),
- дәлдік (толықтық, өз ойын жетілдіру немесе толықтыру мүмкіндігі) [7, 97 б.].

Сыни ойлау қабілетіне ішкі факторлар (тұлғалық) да әсер етеді – пәнді білу, білуге құштарлық, өзіне деген сенімділік, мақсатқа жетуге бағдарлану, нәтиже, тапсырманың мотивациялық күші және сыртқы жағдайлар (ситуациялық) – шектеулі уақыт, стресс жағдайы, мазасыздықтың жоғарылауы, шешімді тез табуға ұмтылу, тым күшті немесе тым әлсіз мотивация, өзіне деген сенімсіздік, қорқыныш.

Функционалдық сауаттылық концепциясына негізделген ең танымал халықаралық бағалау зерттеулерінің бірі халықаралық

студенттерді бағалау бағдарламасы (PISA). PISA зерттеулері бойынша көш басында тұрған елдердің (Австралия, Финляндия, Жапония, Жаңа Зеландия, Италия, Оңтүстік Корея және т.б) нәтижесі көрсеткендей, оқушылардың функционалдық сауаттылығын дамытуға мынадай фактор әсер етеді:

- а) білім беру мазмұны (ұлтық стандарттар, оқу бағдарламалары);
- ә) оқыту нысандары мен әдістері;
- б) білім алушылардың оқудағы жетістіктерін диагностикалау мен бағалау жүйесі;
- в) мектептен тыс, қосымша білім беру бағдарламалары;
- г) мектепті басқару моделі;
- ғ) барлық мүдделі тараптармен әріптестікке негізделген достық қалыптағы білім беру ортасының болуы;
- д) ата-аналардың балаларды оқыту мен тәрбиелеу процесіндегі белсенді рөлі.

Функционалдық сауаттылыққа бейімделу, оның қалыптаса бастауы бастауыш мектептен бастау алады. Мектеп оқушыларының функционалдық сауаттылығы дегеніміз – оқушының пәнді терең түсіну қабілетін дамыту, алған білімін сыныптан тыс жерде, кез келген жағдайда тиімді пайдалана білуін қамтамасыз ету. Егер осы аталған шарттар бастауыш сыныпта орындалғанда оқушының функционалдық сауаттылығы қалыптасады. Оқушылардың функционалдық сауаттылығын дамытуда оқу бағдарламасындағы әрбір пәннің рөлі зор. Қазірде олар оқитын пән оқулықтарының мазмұны көбіне алғашқы сауаттылықтан басталып, әрмен қарай дамып, жүйелене түседі. Ол үшін функционалдық сауаттылыққа жататын білімдер мен біліктердің, әсіресе, жиі қолданылатын іс-әрекет түрлерінің өзара тәуелділігін, бірімен бірінің үндестігін оқулықтардағы мазмұнының мәтінімен байланыстыру қажет. Сонымен қоса білім беру деңгейлеріндегі оқушының функционалдық сауаттылығын қалыптастыру бойынша біртұтас әдістемелік жүйенің жасалуын талап етеді. Ол білім берудің мақсатынан бастап оқытудың түпкі нәтижесі не дейінгі аралықтағы компоненттердің бірлігі арқылы жүзеге асуы тиіс. Сондықтан мақсатқа қол жеткізудің басты құралы саналатын білім мазмұнын білім беру деңгейлерінде оқушының функционалдық сауаттылығына негіз деп құру тиімді болмақ.

«Функционалды сауаттылық» оқушының мектептегі алған орта білімінің күнделікті өмірінде және болашақтағы көп қырлы қызметінде кездесетін тұрмыстық қоғамдық, әлеуметтік экономикалық проблемаларды шешуде табысты қолдана алуын

камтамасыз етеді. Функционалдық сауаттылық оқушылардың танымдық қабілеттерінің деңгейін және оқушылардың өнімді жұмысының көрсеткішін білім деңгейі ретінде қарастырады. Бұл деңгей өмірдің әртүрлі саласындағы тапсырмаларды шешуде мектептік білім мазмұнының қолданбалық сипатына және оқушылардың игерген біліміне негізделеді. Функционалды сауатты болу үшін оқу және жазу, жаратылыстану ғылымдарындағы, математикалық, компьютерлік отбасылық өмір, денсаулық және тағы басқа сауаттылықтар қалыптастыру қажет, соның негізінде өмірлік дағдылар қалыптасады.

Сыни ойлау қабілетінің білім мен тәжірибеге негізделуі, мақсатты қалыптастырудың субъектісі болуы да маңызды [8, 282 б.]. Сыни ойлауды дамытуға қолайлы көптеген әдістер бар. Бастауыш мектеп оқушыларына келетін болсақ, оқу әрекетінің тамаша түрі ойын болып табылады. Ол бір уақытта баланы процеске ынталандыруға және оған пайдалы дағдыларды үйретуге мүмкіндік береді.

Сыни ойлаудың білім алушылардың функционалдық сауаттылығын дамытуға әсерін зерттеу үшін эксперименттік зерттеу жүргізілді. Зерттеуге жалпы білім беретін мектептің 8-9 сынып білім алушалары қатысты.

Қатысушыларға мәтіндерді талдау, мәселелерді шешу, дәлелдер мен айғақтарды бағалау сияқты сыни ойлауды дамытуға арналған тапсырмалар ұсынылды. Сонымен қатар, қатысушыларға функционалдық сауаттылықты дамыту бойынша қажетті ақпаратты талап ету, әртүрлі тақырыптарға мәтіндер құрастыру, ақпараттың сенімділігі мен қолданылуын бағалау бойынша тапсырмалар ұсынылды.

Эксперимент 10 апта бойы жүргізілді. Алғашқы 5 апта ішінде қатысушылар сыни ойлауды дамытуға арналған тапсырмаларды, ал келесі 5 апта ішінде функционалдық сауаттылықты дамытуға арналған тапсырмаларды орындады. Сонымен қатар, эксперимент басталғанға дейін және аяқталғаннан кейін қатысушыларға сыни ойлау мен функционалдық сауаттылық деңгейін бағалауға арналған тесттер өткізілді.

Нәтижелерді талдау сыни ойлауды дамыту тапсырмаларын орындаған қатысушылар функционалдық сауаттылықты дамыту тапсырмаларын орындағандармен салыстырғанда сыни ойлау деңгейінің айтарлықтай өскенін көрсетті. Сонымен қатар, сыни ойлауды дамытуға арналған тапсырмаларды орындаған

қатысушылар функционалдық сауаттылықты дамытуға арналған тапсырмаларды орындағандармен салыстырғанда функционалдық сауаттылық деңгейінің айтарлықтай өскенін көрсетті.

Зерттеу нәтижелеріне сүйене отырып, сыни тұрғыдан ойлау мектеп білім алушыларының функционалдық сауаттылығын дамытудың маңызды факторы болып табылады деген қорытынды жасауға болады. Нәтижелер сыни ойлауды дамыту тапсырмаларын орындаған қатысушылар функционалдық сауаттылықты дамыту тапсырмаларын орындағандармен салыстырғанда сыни ойлау мен функционалдық сауаттылықтың жоғары деңгейін көрсеткенін көрсетеді.

Бұл нәтижелер функционалдық сауаттылықты оқытудың тиімді әдістерін, соның ішінде сыни тұрғыдан ойлау жаттығуларын жасау үшін пайдаланылуы мүмкін. Мектеп бағдарламасында сыни ойлауды дамыту мектеп білім алушыларына ақпаратпен тиімдірек қарымқатынас жасауға, неғұрлым негізделген шешімдер қабылдауға және оқуда және кәсіби өмірде табысқа жетуге көмектеседі.

Сыни ойлауды дамыту бастауыш мектептің бір пәнінде ғана жүзеге аспайды, құрастырылған тапсырмалар әр түрлі пәндер сабақтарында мектепте оқытылатын құбылыстар мен заңдылықтар арасында логикалық байланыс орнату қабілетін дамытады [9, 66 б.]. Мысалы: сабақтарда оқушыларды сабақтың тақырыптарына байланысты топтарға бөліп, ойындар арқылы топтарының аттарын тапқызып, оқушыларды қызықтыру үшін ұлттық ойындарды, ребустар, сөзжұмбақтарды пайдалану. Оқушылардың шығармашылығын дамыту мақсатында сурет бойынша әңгіме құрастыру, тақырып бойынша өлеңдер, «Сөз ойла, көп ойла», «Өлең шығарайық», «Бес жолды өлең» құрастыру жұмыстарын жүргізу. Оқушылардың ізденушілік жұмыстарын дамыту мақсатында «Аквариумдағы алтын балық», «балық сүйегі» әдістерін қолдану.

Әр оқушы дерлік барлығын біліп, ата-анасының, ұстаздарының көңілінен шығу үшін, демек, басқа адамдарға пайдалы болу үшін оқиды. Танымдық белсенділікті белсендіру, оқушының ынтасын арттыру, әр түрлі дағдыларды меңгеру, шығармашылық қабілеттерді көрсетуге және даралығын ашуға мүмкіндік беретін қиындықтарды жеңу, өзін-өзі бағалауды арттыру, әдеттен тыс тәсілдерді қолдануды үйрену мүмкіндігі, қорқынышты жеңуді үйрену, сәтсіздік, жетістікке жету, қазіргі әлемде сұранысқа ие болу – бұл кіші жастағы оқушылардың шығармашылық деңгейінің дамуының нәтижесі. Сонымен функционалдық сауаттылық –

адамның сыртқы ортамен қарым- қатынасқа түсе алу қабілеті және сол ортаға барынша тез бейімделе алуы мен қарым-қатынас жасай алу деңгейінің көрсеткіші. Олай болса, функционалдық сауаттылық тұлғаның белгілі бір мәдени ортада өмір сүруі үшін қажетті деп саналатын және оның әлеуметтік қарым-қатынас жасауын қамтамасыз ететін білім, білік, дағдылардың жиынтығынан құралады. Ал осы функционалдық сауаттылықты қалыптастырудың негізгі бағыттарының бірі – сыни ойлау. Сыни ойлау – бұл кез келген алгоритмдерді немесе жалпы ойды айналып өтіп шешім қабылдау қабілеті. Міне, осылайша, болашақта еліміздің әлеуметтік-экономикалық дамуының стратегиялық міндеттерін шешуге ықпал ететін тағдырлы жаңалықтар ашылатын болады.

ӘДЕБИЕТТЕР

- 1 Gorman, M. (2003). *Enduring library: Technology, tradition, and the quest for balance*. American Library Association, Chicago, IL. arу Association, Chicago, IL.
- 2 Güneş, F. (1994). *Okuryazarlık kavramı ve düzeyleri [The concept and levels of literacy]*. Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences, 27(2), 499-507.
- 3 Özenç, E. G. (2012). *İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin işlevsel okuryazarlık düzeyleriyle akademik başarıları arasındaki ilişki [The relationship between fifth grade primary students' functional literacy levels and academic achievements]* (Unpublished doctoral thesis). Marmara University, İstanbul.
- 4 Jenning, Z. (2000). *Functional literacy of young Guyanese adults*. *International Review of Education*, 46(1/2), 93-116.
- 5 Білім алушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру бойынша оқу тапсырмаларының жинағы. Нұр-сұлтан: БІ. Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиясы. Алтынсарин, 2022. – 240 б.
- 6 Выготский Л.С. Балалық шақтағы қиял мен шығармашылық. – Санкт-Петербург: СОЮЗ, 1997. – 96 б.
- 7 Богоявленская Д.Б., Сусоколова И.А. Шығармашылық психологиясының шетелдік зерттеулері: Гильфордтан кейінгі кезең (1 бөлім) Психологиялық ғылым және білім, 2007. №3. – 97-107 б.
- 8 Авдеенко Н.А., Денищева Л.О., Краснянская К.А. және т.б. Шығармашылық әркімге: ХХІ ғасыр дағдыларын дамытуды орыс мектептерінің тәжірибесіне енгізу // Білім беру мәселелері, 2018. № 4. – 282-304 б.

9 Оқушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру (бастауыш сыныптар). Әдістемелік құрал. – Астана: БІ.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2013. – 66 б.

ПАТРИОТТЫҚ ТӘРБИЕ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ МӘСЕЛЕ

БЕИСОВА А. Е.

Ж. Аймауытов атындағы этнопедагогика және инновациялық технологияларды оқыту ғылыми-практикалық орталығы,
Торайғыров университеті, Павлодар қ.
ИСЕНОВА Б. К.
Торайғыров университеті, Павлодар қ.

Жаңа адамды тәрбиелеу – оны жаңа заман үшін үнемі белсенділік өрісінен көріне білуге бағыттау, халқының болашағын қамтамасыз ету, ақыл-парасатын өзінше дамыта алуға бағдарлау – жалпы әлемдік күрделі міндеттердің бірі. Біздің әлеуметтік қоғамымыз жететіндей нақты, жүзеге асатын жаңа заман, бұқара халықтың шығармашылығымен жасалады. Осындай жасампаз жұмыстың барысында жаңа адам, жер жүзіндегі әділетті қоғамның сәулетшісі, жасаушысы қалыптасады.

Жаңа қоғамның дамуындағы ең маңызды нәтиже – оның барысында қалыптасқан жаңа адам. Яки, бостандықты жеңіп алып, оны деген бір ауыр күрестерде қорғай білген, өзінің күш-қуатын аямай, барлық қиындықтарға төтеп беріп, болашақты құра білген, барлық сын-сынақтардан өтіп, өзі адам танымастай болып жаңарған. Өзінің бұрынғы қасиеттеріне саяси мұраттылықты қосып, өмір сүрудің тәжірибелерінен қуат алып, өзінің жеке басының мәдениетін, білімін іс-әрекетте кәдеге жарататын мәреде көріне алатын адам. Бұл – адам, болашақтың нағыз патриоты болумен бірге, ізбасар интернационалист болған және болады да.

Өткенге көз жүгіртсек, мұндай адамды бұрынғы партия тәрбиелеуге мақсат қойған. Коммунистік партия революциялық-қайта құру қызметін маркстік-лениндік идеяға негіздеп, саяси сана-сезімнің ең үлгілі өмір тәжірибелерін тірек етіп, қалыптасуына тәрбиеледі. Коммунистік құрылысты құру үшін өздерінің революция кезіндегі ерлік істерін үлгі тұтуға патриоттық қуат арқылы жол ашып, коммунистік мораль көзқарасын әр адамға заң ретінде міндеттеді.

Аубакирова Р. Ж., Рспаев И. Е. Жасөспірім жастағы оқушылардың жеке басының денсаулығына бағдарланған бағытын қалыптастыру мәселелері	409
Aubakirova A. S., Tulekova G. M. The formation of inclusive competency of educators within the framework of educational institutions	417
Байболат Д. Б., Раушанбекова С. М., Алыбаева Г. М. Дамуында психикалық кешеуілдеуі бар балалардың сөйлеу тілін ертегі терапиясы арқылы дамыту	423
Bakhi A. K., Ospanova Zh. Z. Teaching english as a foreign language with the development of soft skills	430
Бегимжанова И. М., Нурғалиева М. Е. Функционалдық сауаттылықты қалыптастырудың негізгі бағыттарының бірі – сыни ойлау	435
Бейсова А. Е., Исенова Б. К. Патриоттық тәрбие-педагогикалық мәселе	441
Екидина Ю. С., Ушакова Н. М. Диалоговое обучение –технология развития творческих способностей личности	448
Жолдасбекова А. А., Қайдар М. М., Маняпова Т. К. Ғаламтор мен әлеуметтік желілер арқылы қазақ тілінің қолдану аясын кеңейту	454
Жунусова И. С., Сыбанқұл А. Қ., Каримова А. Ш. Зияты бұзылған балалардың сөйлеуін дамыту құралы ретінде денсаулық сақтау технологияларын қолданатын театрлық іс-шаралар	460
Завалишина А. И., Хамзина Ш. Ш., Жумабекова Б. К. Республиканская олимпиада по биологии в Казахстане. этапы и подготовка	466
Иваненко Л. В., Байцым Е. А. Проблемы формирования творческого мышления на уроках художественного труда	470
Казанцева А. И., Цюпко В. В. Формирование и развитие эмоционального интеллекта у детей старшего дошкольного возраста	476
Каирденова А. А. Современные подходы к интенсификации процесса обучения иностранному языку	481
Каппаева Б. А., Жуманова Н. К. Ағылшын тілі сабағында ақпараттық технологияларды қолданудың тиімділігі	488
Кошумбекова А. А., Айтимова Ж. Қ. Мектепке дейінгі мекемелерде отбасымен жұмыс жүргізуде инновациялық технологияларды қолдану	493

Кузьмина Е. П. Проблемы и современные тенденции развития исторического образования в школе	499
Кусайнова М. Ж., Сарсембаева Э. Ю. Изучение познавательного интереса у младших школьников в условиях личностно-ориентированного обучения	504
Қали Б., Кенжеева Ж. К. Мектепте биологиялық білім беруде деі бағдарламасын қолдану ерекшеліктерін зерттеу	508
Лукашенко Е. П., Кривенко Г. А. Формирование функциональной читательской грамотности учащихся начальной школы при реализации деятельностного подхода	513
Лысенко С. А. Дидактические игры на уроках химии как способ повышения мотивации обучения	518
Махашова П. М., Сейдаш А. Ә., Қасқабай М. И. Болашақ маманның шеберлігін қалыптастырудың педагогикалық-психологиялық ерекшеліктері	526
Махашова П. М., Үсен А. Қ., Серикова А. М. олашақ маманның имиджін қалыптастырудың педагогикалық- психологиялық аспектілері	532
Мендығалиева З. В., Фуарат А. А. Критерии оценивания уровня сформированности навыков читательской грамотности обучающихся	538
Мукатова Д. Р., Айтбаев Е. Х., Рахимжанов Б. С. Қазақстанда опера және симфониялық дирижерлікті оқыту әдістемесінің даму мәселелері	544
Оспанова Ә. Ә. Ұлттық құндылықтарды дәріптеудегі музейлік сабақтардың рөлі	550
Попандопуло А. С., Кудышева А. А., Жариков Н. М. Анализ эффективности преподавания метапознания в школах	555
Сембаев А. А. Перевод музыкальных текстов как переход между культурами: адаптация и сохранение художественных особенностей в многоязычном музыкальном контексте	561
Темиргалинова А. К. ЖОО кеңістігіндегі полиэтникалық білім беру контекстінде болашақ педагогтың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігінің мәні мен мазмұны	567
Tontayeva A. N., Kulakhmetova M. S. Technologies for activating cognitive abilities in teaching a foreign language	571